

Webinar Energiezuiniger Wonen VvE's
28 januari 2021
Antwoorden op chatvragen

Wordt er nog informatie toegestuurd na afloop of gedeeld?

De presentaties en de antwoorden op de chatvragen worden na afloop gedeeld.

Van het gas af klinkt mooi, maar zijn we in staat genoeg electriciteitsnet op te wekken?

De alternatieven voor aardgas zijn: elektriciteit, warmte (restwarmte, geo, aqua) en duurzame brandstof (bijvoorbeeld waterstof). Volgens de uitgangspuntennotitie zal L-V een deel van de benodigde elektriciteit zelf opwekken (zonder opwek door wind is dit deel kleiner), voor de resterende behoefte is een duurzame leverancier nodig.

Tweede vraag: woningen isoleren. Veel oude woningen, appartementen zonder spouwmuur bijvoorbeeld. Wordt hier over nagedacht?

Jazeker. In die gevallen blijft het nuttig alle overige mogelijkheden te benutten (dak, vloer, glas). De mogelijkheden (en de kosten) om de gevel van binnen of van buiten te isoleren verschillen per woning.

Heeft U mijn brief ontvangen? Wellicht een idee om deze punten mee te nemen in de discussie om van het gas af te gaan.

Jazeker. We zullen daar separaat op terug komen.

De gemeente vraagt dus niet aan individuele eigenaren / VVE's om zelf er voor te zorgen dat hun huizen van het aardgas afgaan. als ik het goed begrijp speelt dat dus later wanneer de gemeente een plan heeft omdat per wijk te doen.

Het is voor individuele eigenaren/VvE's verstandig voor te bereiden op een aardgasloze toekomst. In de praktijk betekent dat energie besparen door verbeterde isolatie, het gebruiken van efficiënte apparatuur en waar mogelijk het opwekken van eigen elektriciteit. Per wijk zullen inwoners in de komende jaren meedenken en -besluiten over het beste alternatief. Wanneer uw wijk aardgasvrij wordt en we in uw wijk aan de slag gaan met een wijkuitvoeringsplan, maken we inzichtelijk in de Warmte Transitievisie. De gemeente heeft bij de wijkuitvoeringsplannen de regie, maar individuele eigenaren en VvE's zullen hierbij zelf aan de slag moeten voor hun eigen vastgoed.

Oudere woningen zijn geen monumenten. Woningen van 1960 en ouder!!

Klopt. Monumenten zijn alleen genoemd als voorbeeld van oudere woningen waar bepaalde maatregelen niet mogelijk zijn (door een beschermd stadsgezicht). Woningen van voor 1960 zijn inderdaad minder makkelijk te isoleren.

Is er wetgeving over zonnepanelen waar we mee rekening moeten houden? Zichtbaar of niet

Zonnepanelen kunnen over het algemeen vergunningsvrij worden geplaatst. Uitzonderingen zijn monumenten en beschermde dorps/stadsgezichten. Hiervoor is een vergunning vereist en geldt meestal dat plaatsing mogelijk is mits de panelen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.

Raden jullie zonnepaneel dakpannen aan of juist niet?

Zonnepanelen dakpannen zijn in veel gevallen mooier, maar tevens duurder en minder efficiënt. Naar verwachting zal dat in de toekomst mogelijk verbeteren.

Warmtenetten zijn prima voor nieuwe woningen, maar veel woningen zijn hoogbouw en niet geschikt voor warmtenetten!!

Er zijn veel verschillende soorten warmtenetten. Stadsverwarming in de grote steden laat zien dat dit kan werken in hoogbouw. Per geval moet onderzocht worden of en zo ja hoe lage- of mediumtemperatuur verdeeld kan worden over een complex. Het gaat daarbij om de bron, warmtewisselaars en de in pandige verdeelleidingen.

Hoeveel oppervlakte heb je nodig op een dak per huishouding (gemiddeld)? Wat doen we als ons dak niet ruim genoeg is?

Voor panelen per huishouden is doorgaans minimaal 10 m² (plat dak) of 7 m² (schuin dak) aan beschikbare ruimte nodig. Als er niet voldoende ruimte is kan bekeken worden of de panelen voor de algemene voorzieningen van de VvE kunnen worden gebruikt, of dat een collectieve regeling zoals de SCE subsidie uitkomst biedt.

We hebben een lijst met betrouwbare leveranciers nodig.

Het is een goed idee als VvE's dit soort informatie met elkaar delen. EC-LV is bezig een bestand op te bouwen, waarmee inwoners positieve ervaringen kunnen delen.

Is dit mogelijk om samen in te kopen?

Ja dat kan, mogelijk een actie waarin EC-LV het voortouw kan nemen? Samen inkopen is aan te raden voor de bewoners binnen 1 VvE (schaalvoordeel en maar 1 keer overlast door installatie) maar kan ook door verschillende VvE's tezamen ondernomen worden.

Kunnen er ook andere daken gevonden worden behalve die van eigen woningen? dat gebeurt bv in Den Haag centrum.

Daar zijn we actief naar op zoek. Soft Energy gaat ons daarbij helpen.

Kun je ook iets vertellen over de voordelen van hybride zonnepanelen (PVT)

Veelbelovend omdat naast de opwek van elektriciteit ook direct warmte wordt verzameld. Wel moet er dan in de woning voldoende ruimte zijn om de warmte op te slaan, bijvoorbeeld in een zonneboiler of een thermische accu.

Hoever zijn de ontwikkelingen inmiddels om zonnepanelen aan de muren van het gebouw te installeren?

Er bestaan succesvolle voorbeelden. Per geval maatwerk.

Inhakend op de eerdere vraag ook hier nieuwsgierig naar de mogelijkheden van oude(re) woningen/appartementen van bijv. rond 1960 of vergelijkbaar. Het klinkt altijd wat cru, maar er zitten woningen/appartementen tussen waar sloop een voor de hand liggender oplossing zou zijn dan een ingrijpende renovatie. Gasloos zou voor dergelijke appartementen zomaar een brug te ver kunnen zijn of mogelijk niet rendabel (te beperkte isolatie of te hoge investering).

Wat zouden mogelijke oplossingen en suggesties kunnen zijn voor dergelijke oude(re) appartementen met beperkingen (zoals spouwloze muur)? (Bovenstaande overigens min of meer ook al aan Esmeralda per mail verstuurd).

Gasloos is naar mijn weten interessanter bij nieuwe(re) appartementen of waar goed isoleren mogelijk is (met lage-temperatuurverwarming).

Goede vraag. Het klopt dat oudere woningen in veel gevallen lastiger te isoleren zijn. In de Warme Transitievisie gaan we inzichtelijk maken wanneer welke wijken aardgasvrij worden en wanneer. Het ligt voor de hand dat wijken met woningen die voor nu nog afhankelijk zijn van aardgas niet als startwijk worden aangewezen.

Uiteindelijk moeten we volledig van het aardgas af. In die gevallen waar het blijkt onmogelijk of niet voldoende rendabel te zijn om een woning geschikt te maken voor lage-temperatuurverwarming resteert het alternatief van duurzame brandstof. Dat alternatief is nog volop in

ontwikkeling, onder meer omdat de benodigde brandstof niet (volledig) duurzaam is, er bij het omzettingsproces CO2 vrijkomt of omdat veel elektriciteit nodig is voor omzetting.

Ons dak leent zich prima voor zonnepanelen. Echter, we hebben zes appartementen en hoe kan iedereen meedelen aan die zonnepanelen?

Dit verschilt per VvE. Als er minimaal 4 panelen per appartement mogelijk zijn kan er voor gekozen worden dat ieder een eigen setje zonnepanelen aanschaft. Als alternatief kan voor zonnepanelen op de algemene voorzieningen worden gekozen of voor een collectieve regeling zoals de SCE subsidie.

Geldt de nw subsidieregelingen alleen voor nw systemen of ook voor bestaande zonnepanelen?

Salderen kan met elk systeem worden toegepast. Andere subsidieregelingen zijn bestemd voor nieuwe systemen

De gemiddelde jaar opbrengst is mi. lager dan het jaar verbruik van bewoners. gemiddeld genomen.

Vaak is de mogelijk op te wekken energie door zonnepanelen inderdaad lager dan het verbruik van de woningen.

Salderen per lid. kan dat ook alleen administratief of moet dat via leidingen naar individuele meters?

Dit gaat met leidingen naar de individuele meters.

Je kunt niet ieder VvE lid verplichten om mee te betalen aan zonnepanelen aangezien het niets met het onderhoud van het complex te maken heeft wat de core taak van de VvE is. Stel dat de ALV wel instemt met het gebruik van het dak voor zonnepanelen maar de helft niet mee wil betalen hieraan via de VvE-bijdrage. Dan moet je nog steeds een apart energiebedrijfje op moeten zetten hiervoor waar leden al dan niet aan mee kunnen doen.

Het mooie van de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking is dat niet iedereen hoeft mee te doen, en dat je inwoners in dezelfde postcodegebied kan laten participeren. Bij het opzetten van een coöperatie kan EC-LV assisteren.

Subsidieregeling collectieve Energie: Is er een maximum?

Ja, maximaal 100 kW voor kleine aansluitingen (zo'n 300 panelen) en 500 kW voor grote aansluitingen. Het komt zelden voor dat een VVE een van deze maxima aantikt vanwege het beperkt beschikbare dakoppervlak.

Ook geldt een minimum van 15 kW (zo'n 40 panelen).

Is het een regeling zonder maximum of is het een pot die op een gegeven moment leeg is?

Subsidiebudget 2021 is 92 miljoen. Dat zijn ongeveer 1.000 projecten.

Geen van de bewoners in mijn VVE zijn gemotiveerd om over verduurzaming te beginnen! Pot is niet leeg maar onderhoud loopt wel achter. Dat heeft prioriteit, maar we kunnen geen betrouwbare leveranciers vinden. En waar kunnen we als VVE hiervoor een lening afsluiten?

Het is aan te raden een stappenplan te maken. Bijvoorbeeld: 1) bewoners informeren over verduurzaming als kans; 2) een DMJOP opstellen, waarbij natuurlijke onderhoudsmomenten worden benut voor verduurzaming; 3) offertes aanvragen en beoordelen. De VvE Energiebespaarlening kan onder meer gebruikt worden voor maatwerkadvies.

Kan je in een bestaand zonnestelsel het overschot toebedelen aan individuen?

Voor bestaande systemen kan dit enkel indien het systeem met individuele bekabeling aan de appartementen is gekoppeld, of als het systeem aan de algemene voorzieningen is gekoppeld. In dit laatste geval kunnen de besparingen middels korting op de bijdrage onder de leden worden verdeeld.

Het gerucht gaat dat zonnepanelen niet gerecycled kunnen worden, net als kunstgras. Is dat waar?

Bij aanschaf van zonnepanelen geldt reeds een verplichte bijdrage voor een van de verschillende recycling initiatieven. Het merendeel van het materiaal (glas, aluminium, plastic) is gemakkelijk te recyclen. De zonnecellen zelf bestaan uit een complex gekristalliseerd materiaal dat slechts beperkt te recyclen is. Er wordt momenteel veel onderzoek verricht naar het verbeteren van dit proces.

Zonnepanelen vliegen in brand, is dit wel zo veilig?

Het is belangrijk gebruik te maken van erkende installateurs. Bijvoorbeeld via Zonnekeur. Mits goed geïnstalleerd is de kans op brand zeer gering. Bij eerder voorgekomen branden ging het bijna altijd om brand tijdens installatie of grove installatiefouten. Daarbij kwamen deze branden vaak bij een specifieke toepassing voor, namelijk de integratie van panelen in het dak (in tegenstelling van panelen op het dak). Deze systemen ventileren slechter waardoor de kans op oververhitting en brand groter is gebleken.

Advies betaald uit de Eneco opbrengst?

Het is nog niet vastgesteld waar het reservefonds duurzaamheid en energietransitie voor gebruikt gaat worden. Het is daarom belangrijk wensen en ideeën voor ondersteuning nu duidelijk naar voren te brengen.

Is er een opname gemaakt?

*Ja, deze is terug te kijken via
<https://www.youtube.com/watch?v=t55dm6Eo9oY>.*